

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések és előléptetések; országgyűlési követek; a pesti jótékony-asszonyegyesület 1838iki bevétele; budapesti hangászegyesületi gyakorlat-versenyek; különféle tisztelgések ő felsége névnapján, medárd napi sokadalomunk első hetének sikere, zágrábmege utasítása országgyűlési követi számára, 's a t.; első löverseny a pesti gyepen; változások a cs. kir. hadseregénél; 's a t.) Amerika, Spanyolország (Urdaoh Munagorri által elfoglalva és ismét elvesztve; 's a t.) Anglia (O'Connell nyilatkozata a királynéről; Shakspeare születésnap emlékünnepe; angol takarékpénztárak; liverpooli népgyűlés; biruinghami zavargás; lakoma az orosz trónörökös meg-tiszteltetésire; 's a t.) Franciaország (Dzigelli a francziák által elfoglalva; politikai nézetek; elfogatások; 's a t.) Németország, Belgium, Törökország.

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. k. felsége S ághy Mihály szombathelyi éneklő-kanonoknak a váci káptalan nagyprépostjává előléptetése következtében, a szombathelyi káptalanban Török Józsefet éneklő-kanonokká; Eberl Mihályt örkanonokká; Laky Károly kan. püspözi préposttá; a székesfehérvári káptalanban pedig Petrik József püspöki titoknokot, Stoeckinger Pál iszka-sz.-györgyi lelkészt, Lezso András esákvári lelkészt és Schvanfelder Józsefet, a püspöki lyceumban szent-írás tanítóját, tisz. kanonokká kinevezni kegyel. méltóztatott, Fodor Józsefet, a selmeczi bányászregyelőhivatal irnokát pedig körmezei kir. bányainokká. A m. magyar kir. udv. kamra a vágújhelyi megürült kir. ellenőrök sómázas-mesteri tisztségre Verdý Danielt; helyette Pönnér Antal rozenbergi kir. sópajtáért; e' helyett végre Rády Ubald helybeli gyakornokot alkalmazá.

Ő es. 's ap. kir. fels. f. eszt. máj. 3ikihátározatában Drosde Ödön b. ezredes, Nádorunk ő es. kir. flgsége legidősb fia, István es. kir. flg. neveltetése körül szerzett kitünő érdemei megismerésül a magyar kir. sz. Istvánrend kiskeresztjével díszesíteni; Hartleben Konrad Adolf pesti könyvárustól pedig „Ausztriai birodalmi Panoráma“ című német munka ajánlását elfogadni, 's őt azért arany emlékpénzzel, melynek egyik oldalán ő fels. képe, másikán pedig: „De arte merito“ körirat szemléltető, megajándékozni méltóztatott.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÖVETEK: Arva megye részről: Zmeskal Mór és Abaffy Arisztid alispánok; Mór sz. k. városérül: Trémei György városkapitány 's Emresz János helyettes bíró; Sz. Györgyerül: Koleszik Károly főjegyző, 's Szegner Imre város kapit.; Fiume szab. kerületéről Catinelly Károly váltótörv. ülnök; Buccari szab. kerületéről: Kukuljeviich Ferencz, tan. kapit. bíró; a' veszprémi káptalanról: Bezzeredy Miklós kanonok; székesfehérváriéről: Farkas Imre kanonok; Gömöréről: Szentiványi Károly 's Szentmiklós Viktor felkiáltással; Barsérül: Ambró Antal 's Lipovniczky Vilmos; Zarándérol az Erd. Híradó szerint gr. Teleki Domokos 's Kozma Dienes főjegyző, mint múlt számunk tudatá, mások és a' Hírnök szerint pedig: gr. Teleki Domokos 's gr. Gyulai Lajos, 's gátoltatási esetben: Kozma Dienes főjegyző 's b. Bornemisza Ignác; szatmári káptalanról: Lázár János kan. 's szatmári lelkész; Ujvidék sz. k. városérül: Körber János bíró 's Joannovics Euthym tan.

Május 13dikán foglala el főispán-helytartó székét almási 's gödrei Siskovics József udv. tan. (egyetlen fia Pál kir. tanácsosnak 's unoka öccse a' M. Theresia alatt nagy híru 's jeleségü Siskovics haditárnoknak). Ujdon kormányzóink egyik levén legjelesb legtervényeszebb kormányfaink közül, Zemplénynek minden Rendelt rika 's mélyen érzett hála buzgalomra lobbant első megjelentével. Máj. 12kén Körömmel díszes küldöttségtől fogadtatván ennek kíséretében S. Patakra érkezett, hol a' vár birtokosától Brezenheim hgtül megvendégölteték 's egy másod küldöttség 's a' helybeli ref. főiskolai tanítókár által üdvözölteték. Itt az anyaiskolát megszemlélteték öröm-harmonia 's nyomatott költemények tisztelék. S. Patakról számos hintó 's a' kettős küldöttség környezetében S. Ujhelybe érvén a' megyeház kapujánál az alispán fogadá 's az ott számára készült szálláson a' m. főjegyző köszönté. 13án a' népes nagygyűlésből meghívására fényes küldöttség járulván, ennek kíséretében harsogó éljen-zaj közt az ülésterembe érkezett 's hazafiság, tudomány, tapasztalás (zsenge ifjuságától — 1815től 1839ig majd 24 évet tölte Baranya jegyző, alispáni, országgyűlés-követi 's t. hivatalköreiben) 's szivereható őszinteség tükrözte lelkes beszéde által minden kar 's rendűket köz tiszteletre 's bizodalmas szeretetre bilineselt maga iránt. A' fels. kinevező oklevél fölvastatása 's hitnek magyar nyelvű letéte után szünni alig tudó éljenkiáltozás 's mozsárróbj közt székét foglalt 's a' KK 's RR nevében a' főjegyző által üdvözöltetvén, néhány szövegre került tárgy után tihákat nevezett. A' beiktatást fényes lakoma zúrá 600 személyre (200ra a' megyei palotában, 200ra a' kegyesiskolai ebédteremben, 200ra a' scház című megyei háznál) hol koronás fejedelmünk, fels. hitvese, fens. nádorunk, az egész országgló ház, Mailáth Antal udv. főkaneczellár 's zempl. főispán mint e' megye legelső fény-esillaga, Majláth György országunk szeretve tisztelt biraja, Szerencsy István k. személynök, a' főispán helytartó 's t. voltak a' legnagyobb lelkesülésre ragadó áldomás-czimek. 14kén biztosságot nevezvén a' főispán-helyettes az országgyűlési utasítások kidolgozására, elnöklete alatt a' RR. 16kán a' már jelentettük országgy. követeket fölkiáltással választották 's eskették meg, 17kén pedig az utasításokat állapították meg, melly nap éjjelen visszaindult Gödribe (Baranya m.) a' kedvelt kormányzó, Zemplény minden rendű híveinek áldásától körüllebegve. —

Ő es. 's ap. kir. fels. f. évi február 21kén költ kegy. szabadítékánál fogva szabad kis-kun Laczháza helység, városi czímet 's négy rendű, u. m. február 28. május 25. auguszt. 3. 's octob. 15dik napján szabadon gyakorolható országos vásárok tarthatását vala megnyerui szerencsés.

A' pestbudai hangászegyesület gyakorlati versenyei csütörtökön jun. 6kán esti 6 órakor kezdetnek meg a' pesti táncztermek előcsarnokában, 's minden két hét múlva, jun. 20kán 's jul. 4. 's 18án folytattnak a' nélkül, hogy felőlük ismételt hirdetések boesáttatnának ki. Azokban esupán kisebb hangművek adatnak elő az egyesül t működő tagjai által, 's tehetségeik kifejtésire rendeltetvük. — Azon t cz. egyesületi tagok, kik e' versenyekben megjelenni ohajtnak, az őket illető belpti jegyeket átvehetük mindenkor verseny előtti 's reá következő napon a' szokott helyeken.

Mátray Gábor.

KÜLÖNFÉLE: Mivel uralkodó fejedelmünk ő es. kir. felsége névnapja az idén urnappal egy napra, t. i. május 30dikára, esett, tehát testvér fővárosinkban az előbbi magas ünnepet 29kén üllék meg. A' budavári főegyházban regg. 9 órakor nagy számmal gyűlt össze a' helytartósági 's kamarai tisztkar, városi tanács, iskolai ifjuság 's katonaság, m. Karner Antal püspök 's helytartósági tanácsos által fényes papi szolgálat mellett tartott ajtatokodásban részesülés végett; Pesten pedig a' belvárosban 's két fővárosunk minden sz. egyháziban hasonló hálaáldozat tartaték. — Máj. 27kén éji 11 órakor egy kereskedőinas agyonlövö magát; ugyanazon fiú volt ez, kit 1837ki dec. 13kán halálosan megsebesített egy gonosztevő, midőn urának boltkulesait erőszakkal elvevé tőle. — Medárdi sokadalomunk első hetének sikere lényegileg következő: eddig sem kézművári ezikk, sem honi termék nem igen keltek, mit alkalmasít a' folyvásti esőzésnek 's nagy sárnak kell tulajdonítani, melly miatt termékünk egy része tan csak vásár utánérkezik vásártérre. A' gyapjувásár mindazáltal várakozást meghaladó. A' tavalyi gyapju t. i. melly szárazon maradt meg az itteni rak-tárakban, keresve kél Hamuzsír 's repeczeolaj nem igen kapós, dohány pedig igen súlyed. Fehér 's jó veresborkó igen kerestetik. Ennyi az, mit eddig biztosan mondhatni e' vásár sikeréről; reménylhetni mindazáltal, miszerint a' rögtön javult idő kedvező fordítást teend termékünk keletire nézve. — Galicziái hírek szerint a' földművelés annyira elkéséit oltis, hogy némi emelkedését okozá a' gabnaárnak. Przemyslben külön'sen érezhető ez emelkedés: a' löhermag t. i. 40 pgő forinton kél, holott múlt télen csak 21 f. volt ára. A' horoszlai, hamburgi 's még néhány külföldi vásáron pedig annyira súlyedt ára a' főlhámozott nagy mennyiség miatt, hogy számos nyereszkdő tetemes kárt szenvedé. Mivel Galicziában a' rosz idő miatt többnyire jun. végeig szokott tartani a' gyapjunyírás, ez okból ezental a' lembergi gyapjuvásár jul. 1seje helyett jul. 10kén menend véghez, mi a' pesti gyapjuvásárra is fölléne! Hivatalos összeírás szerint 1838ban az ollmützi 's bécsi vásárookra 66,120 ökröt szállítának Galicziából, mi darabját 65 pgő forintra számítván 991,800 ftra megy pgőben. 1837ben 74,184 darab ökröt szállítának ugyan oda, 1836ban 89,329; 1835ben 55,685; 1834ben 59,892; 1833ban 63,252; 69,532 darabot. — Zágrábi levelek szerint Inkey Imre, es. kamarás, az ottani országházipítésre ezer pgő forintot ajánlott. — A' Zágráb-megye által országgy. követeknek adott utasítás főpontjai következők: Jobbágyi hódolatuk bebizonyításaul, 's hogy annál szorosb kötelekek által fizessenek a' fejedelmi házhoz, ő felsége a' esaszárné Magyarország királynéjává koronáztatása kéressék; 's a' magyar országgyűlésen a' kir. előadásoknak minden sérelem előtti fölvétele az 1791: 13 cz. értelmében sürgettesék. — Ujonezok ajánltassanak az 1830: 7 cz. értelmében; de mivel a' szabadosak (libertini) országos szokás szerint eddig katonáknak nem állítottak; vagy rovassek le ezen szám adozó nép összeségéből, vagy külön törvény által szorítottassanak ők is katonáskodásra, melly esetben a' felkelés terhetől felszabadítandók legyenek. — Az egyesült ország municipalis jogok további fentartása- 's biztosításaért ő felsége, egy az országos közgyűlésből hozzá intézendő folyamodó levél által kéressék meg annál is inkább, mivel természetükél fogva e' jogok a' magyar országgyűlés tanácskozási alá a' kapcsolt tartományok egyezése nélkül nem kerülhetnek; ezen jogok pedig egy e' végre kiküldendő országos küldöttség által rendszerbe hozassanak. Ez alkalommal a' protestansok ügyére kerülvén a' sor, a' lelkesedés láthatlan villanyos erő gyanánt áradá szét a' gyűlésteremben; lelkesedés, millyent itt már régóta nem lehet tapasztalni. A' huzamosb ideig folyt vitában sokáig kétséges volt: mellyik részre fog hajlani a' többség? míg végre szavazat által a' többség végzé, hogy ezen municipalis törvény is szorosan tartassék meg. Azonban mind a' két részen szólók beszédei ugyanamyi tanubizonyági valának azon hű 's erős ragaszkodásnak, melly horvát atyánkiainak nagyobb részét a' rokon magyar nemzet iránt lelkesíti. — Továbbá (visszavérvén az utasítás többi érdekes pontjaira), hogy a' kereskedés élénkítésére lényegesen szükséges váltótörvényeszek felállításá Károlyvárosban 's Sziszekén indítványoztassék; a' horvát (nem illyr) nyelv a' kebelbeli akademiában 's gymnasiumokban tanítassék; a' jövő országgyűlés terhet az adozó nép viselje, de hogy annyira ne terheltessek, a' törvény értelmében (1723: 7) 2 hónap alatt fejztessek be az országgyűlés; az urbéri törvények netalan történendő átdolgozásakor ezeknek a' horvátthoni viszonyokra alkalmaztatása némelly pontokban sürgettessek; az országgyűlésre felküldendő országos követek napdija 6 pgő forintra tetetvén 's ez alkalommal az irnonokra is kerülvén a' szó, Jozi-

povich Dan. Antal Turómező lelkes főispánja indítványba hozván több horvát ifjunak a magyar nyelv tanulása végett országgyűlésre küldetését, magyar polgártársai iránti vonalmát tanúsítá; — végre ns. Zágráb megye Waldstätten báró vezér-örnagyot, a törökök ellen bebizonyított vitézségeért, s Lederer báró magyarországi es. k. főparancsnokot, több alkalommal szerzett érdemei tekintetéből ő felségének s az ország Rendjeinek ajánlá, hogy minden taksa nélkül az ország honfúsitott nemesei között vételessenekfől. —

Körmenden máj. 20kán a tűzveszély által károsultak fölségelésökre adatott egy ünnepélyes táncvizgalom, mellynek tervezője Batthyányi Károly gr. s hathatós elősegelője Batthyányi Fülöp hg. vala, kiknek méltán nyujthatjuk az érdemkoszorút, mellyet e vizgalom czélszerűsége alkotta. Atlátván t. i. a kegyes szívü hg nyomor-sújtotta hü jobbágyai szükségét, a táncvizgalomra tulajdon termét s a vendégek elfogadására számos szobáit kegyesen odaengedni méltóztatott. Halálával említi minden ns. keblü polgára e kis városnak az emberbaráti szeretet, melly ez alkalommal olly nagy mértékben foglalá el nemesak Vas, hanem még a szomszéd megyék forró keblü gyermekeit is; hogy valóban reményünket felülmulva járultak e szent áldozat hálakoszorúta oltárához. Bementi jegy ugyan is mintegy 1800 kelt el (1 pgő fr.); de volt ezen kívül még más bevétel is, t. i. a megye tehetősb fiaí s leányai némi ajándékokkal járultak e célhoz, s ezek sorshuzás alá bocsáttattak. Egy sorsjátéki jegy 10 pgő kronadatott. A ki játszatott darabok száma, mi szünóra alatt történt meg, mintegy 200ra ment. A hangáskart a Kőszegen létező ezred trombitái ingyen láták el. A nőnem öltözete csinos; a terem legjobb izléssel rendezve; a szolgálat legpontosabb, szóval minden megvolt, mi e díszes és haszonnal bővelkedő vizgalom érdekét nevelhette. Csupán egyet szomorun tapasztalhatni: hogy a magyar táncz edes hazánk e vidékén is táncvizgalomtól elszigeteltetett. Isten hozzád magyar táncz! míg egy boldogabb kor boldogabb szelleme fel fog sírodból kelteni téged is. Megemléendő még a lak bal és jobb részén föllállított két szobor a kert lombjai közt. A jobbik felül állón ez vala olvasható: „Főm. Batthyányi Fülöp ő hűségének az inség súlyát tettel s értékkel enyhíteni buzgónak hálájok csekély zálogaul a tűzkárvallott körmendi polgárok.“ Bal felül létezőn pedig: „Mélt. gr. Batthyányi Károly ur és több kegyes jöltevé nagylelkü pártolásaért tiszteletül és halajelül a kárvallottak által szentelve.“

A pesti első verseny 1839. Vasárnap, jun. 2án délután ekkép ment végbe:

1. Ugrató-verseny. 3 ang. mf. hat ugrással. 223 ar. egy kis arany serlegben. Futhat, angolon kívül, minden ló. 125 ft.; telivér 5 ft. több. Tét: 10. f. v. f. A tétosz a második lóé. Csekonics János ur 5e. p. m. Torontal, ap. Cromarty, an. Margery 130 ft. Megyszínü test és sap., fek. uj. Lovasa William. Pályahaladás ideje: 6' 59" 1.
- Kun József ur félv. söt. p. pr. Allegretto, ap. Allegretto, 125 ft. Veres test, fek. uj. és sap. 2.
- Pázmány Dén. ur 5e. félv. sg. k. Fiamma, ap. Privateer, 125 ft. Fejér test és uj, vil. zöld sap. 3.
- Pejácsevich Péter gr. p. pr. Oberon, ap. Performer angol félvér, 125 ft. Veres test és uj, vil. kék sap. 4.
- Forray Iván b. p. pr. Figaro, ap. Sharpshooter, an. Starch 130 ft. Sötétkékek csíkos veres test és uj, sötétkek sap. Figaro elbukott a harmadik ugrásnál, de lovasa ismét csakhamar felülvén tovább lovaglott. 5.
- Pejácsevich László gr. p. k. Spright, ap. Frolick, 125 ft. Veres test és uj, fekete sap. az ötödik ugrásnál elbukott.
2. Nemzeti díj. 1 ang. mf. 250 ar. egy 30 aranyat érő és Magyarország czímerével ékesített serlegben az első lóé; 50 ar. a másodiké. Tét 16 ar. fele bánat; a tétosz fele az első, fele a második lóé. Futhat magyarorsz. 3e. minden m. és k., melly sem Pesten sem Parndorfon sem Simmeringen díjért nem futott, 89 ft., k. 2 fonttal kevesbet. Belföldi lovas 4 fonttal kevesbet. Széchenyi Ist. gr. sg. m. P ad i s h a h, ap. Defence, an. Sentiment, 89 ft. Fejér test, veres uj és sap. Lovasa: Phillips. 1' 5" 1.
- Liechtenstein Al. hg nevezte sg. k. ap. Privateer, an. Lilac, 87 ft. Vil.kék test és sap., veres uj. 2.
- Hunyady József gr. p. k. ap. Starch, an. Princess Jemima, 87 ft. Fek. test és sap., rózsaszín uj. 3.
- Festetics M. gr. p. m. N á g o e s, ap. Conscript, an. Don Juan, k. 89 ft. Zöld test, piros uj, fek. sap. 4.
- Fazterházy M. gr. Marmelade kanczájaért, Festetics M. gr. Murphy és Trotinda csikajaért, Liechtenstein Al. hg Privateer és Miss Fury csikajaért bánatot fizettek.
3. Batthyány-Kazimir díj. 100 ar. 1 ang. mf. Tét 20 arany. f u s s v. fizess. Futhat minden ló. Hunyady József gr. 4e. p. m. Spectre, ap. Firman, an. Apparition, 110 ft. Fek. test és sap., rózsaszín uj. Lovasa: Gilbert 2' 1.
- Liechtenstein Al. hg 5e. sg. m. Pat, ap. St. Patrick, an. Trotinda, 107 ft. Veres test veressel csíkos kék uj és sap. 2.
- Hunyady József gr. Mazepa ménjeért bánatot fizetett.
4. Pest-városi díj. 150 ar. egy kis arany serlegben. A nyerpont előtt harmincz öllel kezdve egyszer körül = 1268 öl, ism. Futhat minden ló. A díj három negyed része az első, egy negyedrésze a második lóé. Hunyady Józ. gr. 4e. p. m. Spectre, ap. Firman, an. Apparition, 100 fr., Fekete test és sap., rózsaszín uj. Lovasa: Gilbert. (Első ízben 3' 5," második ízben 3' 25" 1.
- Gremsperger Pál ur söt. p. félv. k. Mérges, saját nevelése, 107 ft. Sötétkek test, zöld sap. 2.
- A többi visszahuzatott.
5. Első Paraszt-verseny. 2000 öl. 75 p. for. az első — 25 p. for. a 2ik lóé. A t. Szalbeck Jakab ur által ajánlott egy aranyat a harmadik ló kapta. Indult öt ló. Bernát Antal pestmegyei örkényi lakos 6e. p. pr. Madár. . . . 1.
- Hoffer János pestmegyei czeplédi lakos 7e. fek. pr. Szárcsa. . . . 2.
- Sájerman János pestmegyei vasadi lakos 5e. p. pr. Bársony. . . . 3.

Pzen futások közt alakult a versenyterén:

6 Különverseny. A pályakör egyszer körül. U r l o v a s o k. Tét 5 ar. Forray Iván b. p. pr. Figaro (lov. tulajdonosa) 1. Kun József ur p. pr. Allegretto (lov. tulajdonosa) 2. Az ugrató-versenyi serlegben, e vers áll:

Szallj jólovam, mint a madár:

Tal a meszesek díja vár. Örösmarty.

A nemzeti díj serlegén: Nemzeti jénny a' ezél; hogy elerd. fúrj egybe magyar nép! Kölcsey.

A Pest-városi díj serlegén: Küzdni, s győzni tanulj; kell küzdni s győzni hazáért. Kölcsey.

Ez alkalommal honi költésznök olly kéréssel szólítjuk fel: ismét szíveskednének a pesti gyepen évenként versenydíjjal kitétetni szokott billikomokra, u. m. Asszonyok billikoma, Nemzeti serlegre, Pest-városi díj serlegére, Széchenyi-billikomra s a t. illő rövid verseket a pesti n. casinoba Verseny-választmány czíme alatt beküldeni.

(Változások a' es. kir. hadseregénél.) Bretfeld Manó b. altábornagy és osztálynok, másodtulajdonosa lett Toscana hg 4 sz. vasasezrednek; Martony Károly parancsnoka az árkászosztálynak. Előléptettek, alezredekéül ezredekéül: Rudtorffer Ferencz, Baillet de Latour gr. 28 sz. gy. ezr., az ezredben; Victor Vincze Hoch- s Deutschmeister 4 sz. gy. ezr., Rothkirch gr. 12 sz. gy. ezr.; Graeser Mih., Fridrik Vilh. porosz kir. 10 sz. huszár ezr.; Ottinger Józ. Toscana hg 4 sz. vasasezr.; Schönhals György, bajor kir. 2 sz. vasasezr.; mind az ezredb.; Baur Albert, mérnöktestnél, ugyanott. Őrnagyokból alezredekéül: Kun János, a' rendőrezrednél, ugyanott; Anders József a' főszállásmesteri karnál, Wasa hg 60 sz. gy. ezr.; Borosini József, Baillet de Latour gróf 28 sz. gyal. ezr., gránátosztályi parancsnok, az ezredb.; Szilják János, a' 2dik bántási 11 sz. gyal. határőrezr.; az oláhbántási 13 sz. gyal. határőrezr.; Kraeutner Dávid az első oláh 16 sz. határőrezr., főhadikormányzékü segéd Erdélyben, Károly Ferdinand főhg 51 sz. gy. ezr., hivatala megtartásával; Habermann Henrik, Hoch- és Deutschmeister 4 sz. gy. ezr., az ezredb.; Holtsche Ferencz Hohenzollern hg 2 sz. könnyülovasezr., Toscana hg 4 sz. vasasezr.; Lederer Károly b., József főhg 2 sz. huszárezr., Würtemberg király 6 sz. huszárezr.; Mensdorff Pouilly Hugo gr., bajor király 2 sz. vasasezr., az ezredb., Kapitányokból őrnagyokká: Walz Antal, Nostitz gr. 7 sz. könnyülovasezr., magyarországi főhadi kormányzékü - segéd; Lichtenthurm Venczel b., bajor király 2 sz. vasasezr.; Horváth Ferencz, Ferencz Károly főhg 52 sz. gy. ezr.; Calm Lajos, szász király 3 sz. vasasezr.; mindaz ezred; Pauli Ferencz, Toscana hg 4 sz. vasasezr., Hohenzollern hg 2 sz. könnyülovasezr.; Blankhardt Ernest, Rothkirch gr. 12 sz. gy. ezr., Hoch- és Deutschmeister 4 sz. gy. ezr.; Szécsen Adolf gr., József főhg 2 sz. huszárezr., Fridrik Vilmos porosz király 10 sz. huszárezr.; Ripp Károly Fridrik Vilmos király 10 sz. huszárezr., Würtemberg király 6 sz. huszárezr.; Peippert József, a' mérnöktestnél ugyanott; Bujanovich Sándor, hajóhadnagy, korvett-kapitány; Paskotini Jakab b., a' rendőrezr., ugyanott; Modesti Bálint, a' mérnöktesttől polai helyparancsnokká; Eperjessy József nyugalmazott őrnagy, mint castelnuovoi helyparancsnok ismét alkalmazást nyere. Nyugalalmazattak, alezredekéül: Heymann Károly, építészigazgató és őrnagy; Muisinger János, építészeti masodigazgató az egyesült bántási - városd- károlyvárosi határokon; őrnagyokból: Bajo Antal, castelnuovoi helyparancsnok; kapitányokból: Simon János, Wellington hg 42 sz. gy. ezr., és Gömmel József, velencei helykapitány, őrnagyival s nyugdíjjal; Tantini Zsigmond, udinei helykapitány; Stahel Fridrik esaszár 4 sz. dzsidásezr., őrnagyival. Schwarzenberg Fridrik hg alezredes saját kérétere engedelmet kapott katonai rangja letételére; kürendeket s azok elfogadására és viselésire engedelmet nyertek: Radeczky József gr., tábornagy, parancsnokló tábornok a' lombard-velencei királyságban, az orosz czári sz. András-rendet; Fülöp, hessenhomburgi kormányzó tartománygróf hadi-tárnok, és parancsnokló tábornok Illyriában, közép-Ausztriában és Tyrolban, a' porosz kir. fekete sasrendet; Pausch Károly, altábornagy a' pápai Krisztusrendet; Wrba László gr., vezérőrnagy, az orosz-czári sz. Annarend első osztályu jelét; őrnagyok közül: Schirl Henrik, németalföldi király 26 sz. gy. ezr., főhadikormányzékü - segéd a' lombardvelencei királyságban, a' pápai sz. Gergelyrend közepkeresztjét; Graziani Leo, korvett-kapitány, ugyanezen rend lovagkeresztjét; Türkheim Keresztely b., masodosztályu közepkeresztjét a' hassiai nhgségi Lajosrendnek; kapitányokból: Reischbach Zsigmond b., Sándor ezár 2 sz. gy. ezr., az orosz-czári sz. Ladomér-rend negyedosztályu jelét; Castell Károly gr., Mayer b., 45 sz. gy. ezr., a' porosz kir. máltai rend kiskeresztjét; vázsonyokü Zichy Eduárd gr., Ferdinand hg 3 sz. huszárezr., a' szászweimar nhgségi fehér sólyomrend közepkeresztjét; továbbá Dörnberg Miksa b., Hardegg gr. 8 sz. vasasezr. alezredes, a' porosz kir. máltai rend kiskeresztjét, és Sodher József, tábori hadbiztos, a' pápai sz. Gergelyrend kiskeresztjét. —

A m e r i k a

A' britt titkos kereskedési tanács a' britt kereskedőséghez következő nyilatkozványt intéze: „Ő felsége egyik mexicói követétül érkezett sürgöny követeztében a' mexicói kormánytul azon irott nyilatkozványt kapá, miszerint sem a' republica polgáritól sem a' Mexicóban lakó idegenektül többé kényszerített kölesön nem fog zsarolatni.“

A' hamburgi Börsenhalle következő híreket közöl, mellyeket Panamán s Ujyorkon keresztül Great Western gőzös hozott Angliába s mellyek az angol lapok által támasztott várakozások ellenire Santacruz tábornok, a' peru-boliviai szövetség protectora tökéletes megbuktatását jelentik Bulnes chilii tábornok által. A' véres esata jan. 20án történt Penuan mellett, hol Santacruz 6 ezer emberrel birt Moran, Herrera és Bermudez tábornoksági alatt. Állomásában regg. 11 órakor támadak meg erős chilii és szövetség - elleni csapatok, Bulness és Gamarra vezérletük alatt: a' győzelem már 4kor tökéletes volt, a' chilii lovasság csak a' peru-boliviaiak megfiamod akor jöve esataterre s iszonyu vérengzést okozott az iramlók sergiben. Santacruz 100 főnyi kísérettel menek-

vék meg 's másnap 25 katonatiszt kíséretében látták őt a' chiliéktől buzgón üzetve, kik beérni reménylék őt. A' holtak és sebesültek száma igen tetemes. Gamarra virágos csatatudósításában a' győzelmet tökéletesnek nevezi 's oda nyilatkozik, hogy azt a' chili sereg hasonlíthatlan vitézségének tulajdoníthatja. Egyik katonatiszt tudósításában állítja, miszerint a' peru-boliviai sereg tábornoki mindnyájan megölettek vagy sérültek 's Amerikában még soha illy tökéletes győzelmet nem vívtak ki. —

Spanyolország.

(Urdach Munagorri által elfoglalva 's ismét elvesztve.) Május 19-ki bayonnei telegrafi sürgöny szerint Munagorri ISikán este elfoglalta Urdach erősséget, melyet 15 carlosi katona őtalmazott; másnap este azonban kemény ostrom után ismét átengedni volt kénytelen azt az ellenségnek, 's visszavonult embereivel francia földre. Harczterén ismét esőnd uralkodik, kivéve Diego Leon csapatnál, melyek folyvást munkálkodnak. Espartero ismét vesztegel, míg majd jól megerősítendí az ellenség azon pontokat, miket megtámadni 's elfoglalni szándékozik. —

Anglia.

(Shakspeare születésnapjára emlékülnepe. Angol takarékpénztárak.) A' kir. Shakspeare-társulat az idén ápril 23kán kitűnő fényvel ünneplé a' nagy drámaíró születésnapját. A' városi házi terem Stratfordban pompásan volt díszítve a' lakoma és hangverseny adására. A' társulati elnök a' költő életnagyságu képe alatt foglalt helyet, mely Garrick 1769ki alapítványából szerezték meg. Irányában, Garrick szinte életnagyságu képe függ. Ward naplója, melyből sok fölvilágítást vélt meríthetni a' közönség Shakspeare élete némely körülményire, végre megjelent nyomtatásban, de koránsem felelt meg a' várakozásnak, mert a' 300 lapnyi munkában csupán emnyi még nem tudott olvashatni a' hallhatóan költőről: „Shakspeare, Drayton és Ben Jonhson gyakor vig összejöveteket tartának és mint látszik igen sokat ittak, mert Shakspeare lázba esett e' dőzsölés következtében 's meg is halt.“ — Mely virágzó állapotban vannak a' takarékpénztárak Angliában, kiviláglik abból, hogy jelenleg 22,699,792 font sterlingre megy összes tőkájök. —

(O' Connell nyilatkozata a' királynéről. Elegy.) O' Connell az előző társulatot Angliára is kiterjeszteni szándékozáva, május 13kán este nyilvános gyűlést tartott a' londoni korona és horgony vendégfogadóban. A' gyűlés megnyitása előtt egy két órával már annyira tömve volt kíváncsiakkal a' terem, hogy számos be sem férhete többé. Hölgyek szinte nem hiányoztak. A' társulat nem tagjai csak díjfértés mellett juthatának a' terembe. O' Connell, kit zajos örömmel fogadott a' gyűlés, háromszoros éljént harsogtatott a' királynénak, 's azon megjegyzéssel kezdé beszédét, mikép a' további biztos javítás elemei annyira elvannak oszlatva az országban, hogy minden néposztály egyesülése szükséges a' nagy czélok tökéletes kiküzdésére. A' britt nemzet legnagyobb szüksége jelenleg a' választásjog lehető legnagyobb kiterjesztésiben áll; mert a' népet lehető hatalommal szükség fölruházni, hogy önmaga mozdíthassa elő érdekeit. (Halljuk!) Mi Anglia kormányát illeti, szöla folytatónlag, én öröklő királyságot ohajtok számára, 's az valódi látható intése is a' sorsnak, hogy korát túlhaladó erőselekkü fiatal hölgyet emelt trónra, ki a' toryzsarnokokhoz így szöla, midőn legszentebb jogait lábball akarák tiprani: „Ti ellenségi vagytok a' népnek; pusztuljatok innen!“ (Harsogó tetszés.) Választási rendszerünk igen hiányos; minden polgárnak szükségkép bírnia kell szavazásjoggal; ki pedig azzal nem bír, az rabszolga. Eddig még folyvást bírja a' felsőházban a' főnemesség azon tulnyomó hatalmat, melynek korlátoztatását a' javító törvény eszközölni akará. A' toryk jól tudják, miszerint fél milliónyi pénzmenyiséggel kedvük szerint intézhetik a' választásokat, 's ök ezt csakugyan nem is szokták elmulasztani. Mi a' chartisták elveit illeti, én azokban tökéletesen osztozom velük, 's egyik vagyok azon 17 parlamenti tag közül, kik támogatni fogják a' népkötményt az alsóházban. Én általános szavazásjogot, titkos szavazást, rövid parlamentet és napdíjakat ohajtok a' követek számára. E' gyűlés első lépés legyen az új angol igazgatásban, 's az általános előző társulatot következőleg rendezem: szavazásjog minden családapa számára, titkos szavazás golyózással, három évi parlament, minden választó kerületnek egy követ által leendő képviseltetése, 's ez által eszközözendő kevésbítése a' parlamenti tagoknak, kereskedési szabadság különös tekintettel az alsóbb néposztály szükségire, lélekisméreti szabadság, és megszüntetése a' választásadónak. (Halljuk!) Miért ne javíthatnók a' kormányzati erömmüvet, midőn harisnyaszövő műveket mindenkor szabadon tükelyesbíthetünk? (Kaczaj és tetszés.) Miért ne alkalmazhatnók szabadelmü elvekre azon javításokat, miket például, gyapotgombolyítóra használunk szabad? (Halljuk!) Egy híres férfi tettleg bizonyítá meg ennek lehetőségét. Sir Peel Róbert a' gyapot-eszvatától olly hatalomra juta, mely arra képesíté őt, hogy kegyes királynéját megsérthesse. (Hangos rosztalás.) Ö ifjusága barátinótül törekvék megfosztani királynénkat.“ (Még hangosb rosztalás. Egy szözat: „Hol van ma Önök barátja Hume?“ Csattogó kaczaj.) O' Connell: „Menjetez hozzá, 's kérdezzétek. (Kaczaj és tetszés.) Én nem vagyok itt Hume ur vagy más ur miatt, sőt O' Connell ur miatt sem (kaczaj), hanem csupán a' nemzet miatt, melyet arra akarok megtanítani, hogy ha Hume ur, vagy O' Connell ur, vagy más ur, kit a' nép megválaszt, nem teljesíti a' népiránti kötelességet, tehát fossza meg képviselői méltóságát.“ — Hume urat Kilkenny híhetőleg nem fogja többé megválasztani, mivel a' jamai-cai kérdésben megbízatása ellen szavazott. —

(Lakoma az orosz trónörökös megtiszteltetésére.) Az orosz társulat, vagy is egyesülete azon angol kereskedőknek, kik Russziával kereskedési viszonyokban állnak, fényes lakomával tisztel meg május 20kán az orosz trónörököst, melyben a' németalföldi hg is részesült. A' terem kö-

zépén Anglia zászlója loboga, két oldalról pedig Russziáé és a' régi Németalföldé. Az asztal 110 személyre vala terítve, 's a' karzatok zsúfolva nézőkkel, kik közt számos díszes öltözötü hölgy. Viktória és az özvegy királyné egészségeért írtett áldomás után a' czár jólléteért ivott az elnök Astell, mire hízegző köszönetet mondott a' trónörökös, és szavait e' köztetszéssel fogadott áldomása zárta: „Az orosz társaság és sokáig tartó barátság Anglia és Oroszország közt!“ A' németalföldi hg is áldomás-írtéssel tisztel meg a' gyülekezet. Melbourne ez alkalomkor előadá, meny nyi orosz uralkodó látogatá már meg Angliát, 's mily megkülönböztetett elfogadásra talált ott, többi közt következőleg nyilatkozék: „E' fős. nhg atyja is szerencsésit bemünket látogatással, 's noha én azon fejdelem-rül most, midőn az orosz birodalom trónján ül, nem fejezhetem ki mind azt, mit iránta érzek; de annyit mégis mondhatok róla, hogy ö olly böcsületes, igazságszerető és őszinte férfi, mint bármelyike az európai uralkodóknak. Alkalmasiint szükségtelen, sőt tán illetlen is lenne itt ez iránt bővebben nyilatkoznom, annyit mindazáltal még mondhatok, miszerint itt nyilvánított kifejezésünket új zálogul tekinthetü az európai békefontartásra.“ Pozzo di Borgo gr. majd egészen ehhez hasonló beszédet monda, és szavait nagy tetszés közt így zárta: „Én már öreg vagyok, de szerencsésen 's elégtelva halok meg, ha azon meggyőződéssel hagyhatom el a' világot, miszerint e' két hatalmas birodalom közt fenálló kölcsönös jó egyetértés még halálom után is állandó marad.“ — Végre az elnök poharat emelvén, e' szökkal írté azt Wellington tiszteletére: „Anglia büszkesége, harczmezőn és tanácsteremben első, és egyszersmind legidősb tábornagy az orosz hadseregben is, Wellington hg!“ A' nhg annyira meg van elégtelva fogadtatásával, hogy tovább szándékozik Angliában mulatni, mint eleinte gondola. — Az özvegy királyné visszajövetelét naponkint várják, ki visszaérkezése után kis idő múlva nagy udvarlást szándékozik tartani, melyen a' toryk legnagyobb fényt készülnék kifejtetni, a' whig udvarlatok meghomályosítására az uralkodó királyné udvarában. —

(Liverpooli népgyűlés. Birminghami zavargás.) A' liverpooli chartisták falragaszok által nagy népgyűlést hirdetének pünkösthétfőre, mire az ottani hatóság tüstint töltéseket osztott ki a' 10ik sorozednek, még pedig nyilvános helyen. Elliott, a' híes gabnatörvény-rímelő, kilépett a' sheffieldi dolgozó társulatból, mivel nem akará magát pelengéretetni a' chartisták mozgalmi által a' gabnatörvényre nézve. Kiléptét nyilvánító iratában többi közt ezeket monda: „Nem elég gyorsan koplaltatnak benneteket halálra ellenségiétek? Miért akarjátok magatokat még juhokként leöldöstetni? Midőn a' társulat az egyedárusságot őtalmazza, 's testi erőhez nyulást tanácsol, egyuttal népszázló alatt a' főnemesség mellett harezol, 's e' harez végre önmegsemmítésre vezérleud.“ Az eddig elfogott chartisták vallomásiból még semmi ollyas nem jöve napfényre, mi enlitést érdemlene. Azon szobában mindazáltal, hol az elfogatás történt, több iratra, zászlóra és más társulati jelre találtak. Egy háromszinü zászlón a' szabadsági süveg körül e' szök valának olvashatók: „Szabadon élünk, és szabadon halunk meg.“ Másikon pedig törrel fegyverzett kéz alatt: „Gyermeinkért egészen a' késig harezolunk. Ugy legyen isten gyámolunk!“ Következő nyomtatványt is találtak ott számos példányban: „A' londoni asszonyi népkötmény egyesület. Gyűlések minden hétfőn esti 7 órakor tartanak. Ápril Ska után férfiak csupán többségi határozat mellett fognak megjelenhetni e' gyűléseken. Neezen Örzse, titoknokü. A' belépti jegyeken e' jelszöt olvashatni: „Jogainkért! Békés eszközökkel, ha lehet; erőszakkal, ha szükséges!“ — Corkbul 1400 katonát, 54 tiszte, 's 280 lovat szállítanak Liverpoolba. Ezelőtt még nem történt soha, hogy Irlandból hozathatott katonaságot a' kormány Angliába, zendületi merény-elnyomásra. Bizonyosan most sem teendheté ezt, ha bár csak egy hétig bírhatta volna is tory párt a' kormányt. Birmingham folyvást főhelye a' chartista-forrongásnak. Máj. ISikán 12 és egy óra közt számos ember kezdé gyűlöngeni, 's több heves beszéd után Uj-Hillbe vonult az egész sokaság, azon helyre, hol a' nagy népgyűléseket tartani szokták a' javító törvény kiküzdése előtt. Mielőtt oda érkezhettek a' menet, már számos ezer emberre szaporult. O' Brien közkivánatra elfoglalván az elnökszéket, bizonyos Edwards nevü férfi igen tüzes beszédet intéze a' néphez. Ekkor a' hatóságí tisztség fegyveres rendőrökkel 's polgárokkal megjelenvén a' teren, elosztásra inté a' népet a' királyné nevében, mivel a' gyűlésből bekezarás számozandhatott. O' Brien és Edwards azonnal engedének a' hatóságí parancsnak; de a' nép közül sokan csak akkótávozanak el, midőn vasas lovasság lépe föl zárt rendben ellenök. Másnap (19ikén) esend volt a' városban, mit a' hatóság szilárd fölleptének köszönhet a' kormány. —

(A' látszatos politikai zavar növekszik. A' cambridgei tanulók kicsepangási. Radical mozgalmak.) A' whigek polczon maradván, sokan gondolják, hogy minden a' régi helyzetben maradt. Koránsem, mert a' whigek és toryk szerepeket cseréltek, az utóbbiak eleven munkásságu az előbbiekre menvén át, míg a' whigek aluszékony lomhaságu most a' torykra ragadt; azonkül ezelőtt a' királyné tartá fön a' whigeket, most pedig ö az, kinek segélyre van szüksége. A' belviszonyokat ez igen tetemesül megváltoztata. Részletekbe bocsátkozást mellözvén, leginkább csak az ügyek általános helyzetét vitatjuk. Első tekintetre fölözsláshoz közelítő helyzetben látszik lenni Anglia. Ki ne gondolna itt mindjárt Irlandra és a' chartistákra! De ne hagyja magát senki alszintül tévelyutra vezetettü. Bármely igen különösnek lássék, mégis csakugyan bizonyos, mikép Anglia belső helyzete, ha épen nem megnyugtató, de bizonyára soha nem volt nagyobb 's sebb kilátással kecsgetető hatalomnövekedésre, mint épen e' pillanatban. A' mi Irlandban történik, az nem zendülési, hanem inkább összevegyülési fordulat. A' katolikusok fölzsabadíttatásáig ellenséges országnak volt szokás tekinteni Irlandot, melyet csupán

erőszak esatolt Angliához; 's a francia háboruk idejében Irland kezét fogott Franciaországgal Anglia ellen, 's ez utóbbi birodalom fegyveres erőt volt kénytelen Irland fekezésére használni. 'S mit látunk most? Irland mélyen hat az angol viszonyokra. Mit akarnak Irlanddal kezdeni a toryk? E kérdés halálos dőfés lön a torykra nézve. Irland nyugott, 's az ott állomásozó katonaság szükség esetén ezredenkint siethet észdöntésként végett Angliába. O'Connell hosszas izgatása 's vezérlete alatt Irland egészen magára vevé Anglia alkotmányos erkölcsit 's gondolkozásmódját; ezt nem vonhatni kétségbe, noha még most is megismerhetők a régi intézvények maradványai. Az irlandi minden angolban született ellenséget látá, 's a törvényt nem tisztelé a nép, mert az csak bilincs és ostor volt az elnyomatott nemzetre nézve. A nép hontalan volt tulajdon hazájában, nehelyt a hatalmas földbirtokos akará; de most jobb jövenvendőtígér a szegényi törvény a nemzetnek, ennek nagyobb részét pedig csakugyan szegénység alkotja. Vasutakat is ígértek már Irlandnak, 's ha tartós leend a most uralkodó nyugalom, úgy rövid idő múlva föllelendik a hatalmas tőkepenészek az Irlandba vezető utat, 's e példátlanul elhanyaglott országban gazdag jövedelemforrások fognak fakadni. Szóval, Irland láthatólag közelít Angliához 's ez ország határit még csak most kezdi válni nagyobbitani. Ez összevegyülést tetemesül segítik a chartista mozgalmak, mert, mi elég csudálatos, Irland és Anglia csakugyan szerepeket cseréltek. Irlandban sikerrel hirdetett O'Connell izgatást békés uton, 's Angliában az irlandi O'Connor hasonló sikerrel szólta erőszakos izgatásra bunkókkal 's fitykösökkel, mikép az hajdan Irlandban divatozni szokott. Azonban még itt sem annyira veszélyes e dolog, mint első tekintetre véljük. O'Connor ügyvéd, 's mint olyan, soha nem lépte át a törvény korlátit, noha mindenkor határszélei körül mozgott. Beszédek nagy része színészi, valamint ömaga is mindenkor nagy előszeretettel tanusított a színművészet iránt, melly, mint némelyek mondják, Nisbett szép színésznőnél bizonyos megismerésre volt szerencsés találhatni. Már a chartisták is más hurokat kezdnek pöngetni; előbbi jelkiáltásuk: „Adjatok népalkotmányt, mert különben erőszakhoz nyúlunk,“ most így hangzik: „Ha a kormány erőszakot használ, mi is hasonlóhoz nyúlunk.“ Ez ismét oly esere, mellyel a kormány részire jutott az elsőség, a békefölbontást megkezdeni pedig alkalmasint nem fogja. Egészen csekélynek azonban még sem tekinthetni a chartista mozgalmat. Kezdeté csekély volt; két év előtt az egész társulat kényelmesen fért meg egy igen szűk szálláson, 's most másfélmillió aláíratu kérelmet nyújtának a parlamenthez! Azon gyorsaság, mellyel hatalomra jutának a chartisták, tanusítja, mikép az izgatás csakugyan nem mesterségesen készült, hanem valóban a kormányzat hiányából származik. Szabadé itt erőszakos elnyomásról gondolkozni? Ez csak pillanatnyi segílyt nyujtana 's a közvélemény csakugyan naponkint határozottabban nyilatkozik oda, miszerint valamit minden esetre szükségképp tenni kell a dolgozó osztályok bajainak enyhítésére. Dologra nézve nem igen rosztalék már a chartisták kívánatit, hanem csupán azon mód ellen kelnek ki, mellyel azok megnyerésére használnak. A chartisták izgatásának természetesen politikai okok is szolgálnak alapul, mert ők politikai jogokat kívánnak, 's e tekintetben most igen segílyt őket a közeposztály. Ezt azonban mindenki előre gyaníthatá, miután a királyné oly nyíltan hívá föl a népet segílynyujtásra a toryk ellen. Ha minden a mostani helyzetben marad, úgy rövid idő múlva kétségkül többséget nyerendnek a toryk az alsólházban, mi nyíltzandulásra szolgálja jelül, ha a nemzet ellenkezni találna a torykkal. A whigek helyzete az alsólházban épen nem változott, mert ez most is olyan, minő a jamaicai törvény vitatásakor volt. E tekintetben is szükség tehát valamivel szelidíteni a radicalokat, azt pedig könnyen eszközölhetni, mert a radicalok csupán nagyobb szabadelmű többséget ohajtnak alapítani az alsólházban. A királyné csak whigministerséget ohajt, 's a whigek, ha polezon kívánnak maradni, kénytelenek kezét fogni a radicalokkal bizonyos pontokra nézve. A toryk helyzete pedig következő: a királyné határozottan ellenök van; a nép a királynével egyérzelmű; Irland zandüléssel fenyegeti a tory kormányt, és a chartistáktól sem várhatnak egyebet. A toryk meghaltak, mert polgárháboru nélkül nem is álmodhatni hatalomra jutásukról. — Cambridgeben május 18kán gyalázatos jelenet tanuja volt a város. Több elkelő polgár indítványára a hatóság elnök vezérlete alatt nyilvános gyűlésre sereglett a nép, szerencsekívánat-intézés végett a királynéhoz az utóbbi események miatt. Alig mondá ki indítványát Forster alderman, 's oly zaj támadt a város-ház előtt, hol a gyűlés tartaték, minő csak legaljásb néposztálytól származhatik. A város nagyobb része az indítvány mellett nyilatkozék, mi valóban böcsületére válik; de a tory tanuló hatalmasul ellene zandultak, 's minden oldalról megrohanák az épületet, minden nemű fegyvert használván az ablakok 's ajtók berombolására. A 24 főnyi rendőrség nem fekezhete meg a kiesapongókat, kik végre bűsz csorda gyanánt rohantak a terembe, hol két egész óráig folyt a tusa, minék következtében több tisztos polgár veszélyesen megsebesült. Csak este-felé oszlott szállására a tanuló ifjuság. — A chartista mozgalmak az ország némelly részében folyvást részen tartják a kormány figyelmét. A woolwichi lovas ályutelep minden pillanathban indulási parancsot vár Anglia éjszaknyugati részeibe, hol legmagosb fokra jutott az ingerültség. Vincent izgatóval a monmauthi börtönben igen kemény bánásmódot éreztet az illető hatóság. Rochdaleben folyvást komolyan fegyverkeznek a chartisták. Bristolban két dolgozót fogtak el, midőn épen pisztolyokat akarának vásárlani zsidárusnál. Birminghamban mindazáltal valamennyire szelidebb alakot kezdnek ölteni a chartista mozgalmak. —

Franciaország.

(Politikai nézetek. Elfogadások. Elegy.) Paris, május 23kán: Az új ministerség nyilvánítá, miszerint nem szándéka használni megvesztegetett lapokat; de kérdés: vajjon nem maguk a zsoldos lapok hagyák é eserben a ministerséget? A mai ellenzési lapok legalább ezt kérdeztetik némi csipős éllel. 'S ugyanazon alkalomkor olly cikket közöl a jour. des Débats, melly iskolafituk gyanánt korholja az új ministereket, különösen azt lobbantván szemökre, mikép azon tettük, melly szerint csak a zandület következtében méltóztattak összeállani, valamint böcsületejükre nem válik, úgy kezeségül sem szolgálhat jövendő magukviselete iránt. Azonban előleg szükség eszközökrül gondoskodni azon esetre, ha a mostani ministerség haszonvehetlennék bizonyulna be. Így énekel az udv. lap. Egyéb-iránt a zsoldos lapok visszaléptin épen nem csudálkozhatunk, meggondolván, hogy zsoldjuk megszünte fenyegeti azokat; mert ugyan mikép is ragaszkodhatnának olly ministerséghez, mellytől legfőlebb pár hónapnyi tengést várhatnak. Gérard tábornagy hivatalos jelentését a máj. 12 — 13iki jelenetekrül sokfélekep rostalgatják 's általányosan gáncsolják. Hogy 200 holt katona közt csak 4 nemzetőr találtaték, az nem igen fényesen tanusítja e testület buzgalmit. Voltak szizadok, mellyekben a tiszték száma majd föllhaladá a közharczosakét. Valahára tán mégis átlátandja a kormány, mit várhat tulajdonkép a nemzetőrségtül. A kamrában is vádsvak emelkednek a kormány ellen a májusi zandület miatt; a jour. des Débats pedig világosan kimondja, mikép a rendőrség május 12én reggel már értesítve volt, hogy este zandület fog kiütni, 's még sem tett semmit elnyomatására. Minő kormány az, melly illy lélekis néretlen játékot üz a polgárok élete 's vagyona biztosságával! Illy tett dolgok nem igen alkalmasok szeretett tanusztani a békeszerető polgárok kebliben a hatalomgyakorlók iránt. Azonban azt sem tagadhatni más oldalról, mikép a kamrá naponkint sülyed az ország előtt. A nép általányosan csupa kalmárokat kezd látni képviselőiben, kik minden áron pénzt szerzeni iparkodnak, 's annál egyéb foglalkodást nem ismernek. Legroszabb e dolognál azon körülmény, hogy a gyanakodásra mindenkor kész nép, vétkeztetésében nem tud kivételt csinálni, hanem képviselőji böcsületesb része iránt is elveszti bizalmát. — Midőn máj 20kán a műkiállítás látogatá meg a király, élete elleni merényt földözének föl. A kiállított műtárgyakat szemlélők közt ugyanis egy, öltözetere nézve, munkás is látható vala, ki mind arczkifejezése, mind itelete által magára voná a rendőrség kémszeméit. A király érkeztekor megragadák e gyanus férfit 's tört letek nála. Az elfogott börtönben ül; vallomásiról még semmi nincs tudva. — Május 19kén 17 fiatal férfit fogtak el Parisban, kiket löporgyártáson kapott a rendőrség. — A zandülők közszemlére kitétt holttesteit közt még semmi nevezetesb vagy ismértebb férfira nem találtak. — Az 1,200,000 franknyi utalványt titkos költségekre hihetőleg megnyerendi a kamrától a ministerség, noha e mennyiség igen nagy, ha meggondoljuk, hogy a ministerek nem szándékoznak többé zsoldos lapokat tartani. Az orosz követ e napokban rablót fogott meg szobájában, midőn épen íróasztalát akará feltörni. — A parisi rokkantak sz. egyházában már ki van függesztve azon négy óriási mexicói zászló, mellyek a San Juan de - ulloai ostrom alatt lobogtak a bástyákon. —

(Dzsigelli a francziák által elfoglalva.) Toulon, máj. 18kán: „Dzsigelli város és rév. hatalmunkban van. Szárazon 's tengeren egyszerre támadák azt meg harcossink, kik legnagyobb elszántságot tanusítanak. Ez elfoglalás annál fontosb, mivel már most Budzsia, Stora és Dzsigelli minden félbenszakasztás nélkül könnyen fognak tengeren egymáson segethetni szükség esetén. Ezenkül kabyl földön fekszik e három hely és könnyíti közlekedésünket a kabylokkal, mit vagy baráti viszonyok föntartására, vagy fekeztetésükre használhatunk. Általányos hiedelem, hogy idővel a kabylok frigyessink leendnek az arabok ellen, ha Abdelkader csakugyan fegyvert rántana ellenünk. Nemours hg Bugeaud tábornok kíséretében Krokodil gözöson Algirba fog hajózni. Ez utazás okai még nincsenek tudva, némellyek szerint a harc Abdelkaderrel már elkerülhetlen, 's a fiatal hg részesülni ohajt abban.“ —

Németország.

Dumín érsek máj. 10 — 11iki éjszakán beteggé lön; felgyógyulásához azonban nagy a remény. — Gans levelezésit, mellyek igen érdekesek, Varnhagen adandja ki. —

Belgium.

Gendebien és Dumortier követeket Gentben máj. 9kén nagy lakomával tisztelék meg az ottani tanulók. — Hoffschmidt, mint követkamrai tag, benyujtá elbocsáttatását. — A kormány megadá a Cockerillkereskedőháznak a kívánt fizetés-halasztó határidőt. —

Brüssel, máj. 18kán: A követkamra mai ülésében nyolcz napi élénk vita után elfogadá a londoni tanács határozatát a Schelde folyami tonnapenzre nézve; minden módosítást félrelöktek, kivévén a biztosságét 's így a kormány 60 szóval 15 ellen győze. —

Törökország.

Konstantinápolyi legujabb, május 5diki, hírek a szultán serginek Eufrát folyamon Birnélátkeltét, mellyet mult számunk közölt alexandriai máj. 7ki hír következtében, szóval sem említik.

Konstantinápolyi máj. 8iki hírek szerint; „a kormány folyvást a dögvész terjeszkedése elleni intézetek létegesítésében fáradoz. E czélélésre hihetőleg egyike a legfogatosb rendszabályoknak a bel- 's külvárosok naponkénti tisztogatása. Ezenkül Smyrnában 's a birodalom több főpontiban egészségi biztosságok föllállításán munkálkodnak. A nyilvános egészségi állapot a fővárosban folyvást legkedvezőbb.“ —

DUNAVIZÁLLÁS. jun. 4kén 15. 1. 0. — 5kén 15. 2. 9. —